واکنش

اقدامات ضدبرجامی امریکا روسیه را نگران کرد

مواضع ترامپ درباره برجام و تلاش رئیس جمهور امریکا برای برهم زدن این توافق باعث نگرانی مسکو شده است. پس از اینکه رئیس جمهور ایران از احتمال خروج تهران از برجام در صورت گسترش تحریم‌های ایران حرف زد، مقامات روسی اعلام کردند احتمال دارد مسکو برای ثبات بخشیدن به اوضاع کنونی برجام، خواستار برگزاری نشست ایران و ۱+۵ شود.

ایگور ماروزوف، رئیس کمیته روابط خارجی مجلس اعلای روسیه روز گذشته گفت: مسکو ممکن است یک نشست میان اعضای گروه ۱+۵ به منظور رسیدگی به نگرانی‌ها درباره اجرای توافق هسته‌ای تشکیل دهد. این اظهارات ماروزوف پس از آن مطرح شد که حسن روحانی، رئیس جمهور ایران گفت، اگر امریکا به تحریم‌های خود ادامه دهد، تهران ظرف چند ساعت توافق هسته‌ای را کنار می‌گذارد. این سناتور ارشد روس در گفت‌وگو با خبرگزاری اسپوتنیک همچنین اظهار کرد: روسیه ممکن است یک نشست با امریکا، چین، فرانسه، انگلیس و آلمان برای رسیدگی به نگرانی‌ها درباره توافق هسته‌ای با ایران تشکیل دهد و از واشنگتن بخواهد از اقدامات بی‌ثبات‌کننده مخرب پرهیز کند. ماروزوف در ادامه گفت: من فکر می‌کنم ما هر کار ممکنی را برای متقاعد کردن ایران به ماندن در این توافق انجام خواهیم داد. توسعه بدون کنترل فناوری‌های هسته‌ای به هیچ‌وجه مورد خواست هیچ یک از ما از جمله روسیه نیست. وی همچنین تأکید کرد، این وضعیت در نتیجه تلاش‌های شکست خورده امریکا برای بازی کردن نقش پلیس و به‌طور همزمان قاضی و مأمور اعدام در جهان به وجود آمده است. این دیپلمات روس ادامه داد: سیاست امریکا برای اعمال فشار و وضع تحریم‌های تبعیض‌آمیز علیه کشورها هیچ نتیجه مثبتی در پی نخواهد داشت و به ظهور تنش‌های جدید منجر خواهد شد. ماروزوف گفت، خروج ایران از توافق هسته‌ای ممکن شده است، چراکه تهران هیچ راه دیگری برای تضمین منافع ملی‌اش نمی‌یابد.

■ توصیه نیویورک تایمز به ترامپ

روزنامه نیویورک تایمز گزارش داد، مخالفان توافق هسته‌ای ایران و گروه ۱+۵ اغلب اعتراض می‌کنند که این توافق به دیگر موضوعات مورد نگرانی در ارتباط با ایران رسیدگی نمی‌کند، اما این نگرانی‌ها دلیل قانع‌کننده‌ای برای نابود کردن توافق هسته‌ای نیستند؛ کاری که دونالد ترامپ رئیس جمهور امریکا تلاش می‌کند با فشار آوردن بر دولتش و با وجود نبود هیچ سندی انجام دهد و اعلام کند که ایران در حال نقض متن توافق است. بر اساس نوشته نیویورک تایمز، منتقدان این حقیقت را نادیده می‌گیرند که هدف توافق با ایران، موضوع هسته‌ای این کشور بوده است. آنها همچنین به این نکته توجه نمی‌کنند که این توافق، همانگونه که آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و حتی خود ترامپ تأیید می‌کند، کارساز بوده است. این روزنامه امریکایی در ادامه با اشاره به اینکه امریکا می‌تواند با ایران در خصوص مسائل منطقه همکاری داشته باشد، نوشت: واشنگتن می‌تواند از کانال وزیران امور خارجه برای حل مناقشات پیش‌تر از آنکه بزرگ‌تر و گسترده‌تر شوند، استفاده کند و راه‌حل‌هایی برای افغانستان، سوریه، یمن و عراق بیابد، حتی سابقه همکاری نیز وجود دارد. به نوشته نیویورک تایمز، ایران برای نادیده گرفتن بیش از حد بزرگ است و اگر واشنگتن بخواهد آنطور که برخی مقامات می‌گویند به دنبال تغییر نظام در این کشور باشد، خطراتش بسیار بزرگ خواهد بود.

پرونده

ربوده شدن شاهزاده‌های سعودی از سوی ریاض

یک روزنامه انگلیسی گزارشی را درباره جزئیات عملیات ربوده شدن سه شاهزاده سعودی به‌دست دولت عربستان در سال ۲۰۱۶ منتشر کرد.

روزنامه گاردین روز سه‌شنبه گزارشی درباره فیلم مستند مربوط به جزئیات عملیات ربوده شدن سه شاهزاده سعودی معارض حکومت عربستان که قرار است طی هفته جاری در شبکه بی‌بی‌سی پخش شود، منتشر کرد. در گزارش روزنامه گاردین آمده که در این فیلم مستند نشان داده می‌شود ربوده شدن این سه شاهزاده بخشی از برنامه‌هایی است که دولت عربستان آن را برای ربودن معارضان آل‌سعود مدیریت می‌کند. نویسنده روزنامه گاردین نوشت: سه شاهزاده سعودی از اعضای خاندان حاکمه عربستان هستند که قبل از آنکه وارد فعالیت مسالمت‌آمیز علیه حکومت سعودی شوند، ربوده و بین ماه‌های سپتامبر ۲۰۱۵ و فوریه ۲۰۱۶ به ریاض منتقل شدند. روزنامه انگلیسی افزود: سه شاهزاده سعودی در مارس ۲۰۱۶ ربوده شدند و مهم‌ترین موضوع فیلم مستند بی‌بی‌سی عربی که طی هفته جاری با عنوان «ربوده شدگان: شاهزادگان سعودی مفقودی» پخش می‌شود، مسئله ربوده شدن سلطان بن ترکی است که در اوایل فوریه سال ۲۰۱۶ ربوده شد. سلطان بن ترکی در حالی ربوده شد که اطراف وی حدود ۲۰ نفر که تعداد زیادی از آنها از کشورهای غربی بودند، حضور داشتند. مایلز می‌گوید دولت‌های غربی یا دولت سوئیس تلاشی برای پیدا کردن سلطان بن ترکی یا هیچ شاهزاده ربوده شده دیگری انجام نداده و پرونده ربوده شدن شاهزاده سلطان علیه مسئولان بارز عربستان همچنان در ژنو باز است. روزنامه گاردین در ادامه گزارش داد، فیلم مستند عملیات ربوده شدن ترکی بن بندر، شاهزاده معارض دیگر را نشان می‌دهد. شاهزاده ترکی مسئول بلندپایه پلیس و مسئول حفاظت از گارد دربار سلطنتی عربستان بود. دوست ترکی در پیامی قبل از ربوده شدن وی در سال ۲۰۱۵ نوشته بود که وی از اقدام دولت عربستان در ربودنش نگران است. روزنامه مغربی الصباح با انتشار مطلبی در نوامبر سال ۲۰۱۵ نوشت: شاهزاده ترکی در زندان سلا مغرب بازداشت شد؛ زمانی که وی از سفر از فرانسه بازگشت و چند روز بعد نیز به بنا به درخواست مقامات سعودی به عربستان سفر کرد. سعود بن سیف الناصر، دوست شاهزاده ترکی در فیلم مستند می‌گوید که وی قبل از ربوده شدن ترکی از سوی دولت عربستان یا ترور وی به دلیل فعالیت‌های ضدحکومتی هراس داشت.

چالش

ادعای نزدیک شدن پهپاد ایرانی به ناو هواپیمابر امریکایی

امریکا بار دیگر مدعی شد یک پهپاد ایرانی خود را به فاصله ۳۰۰ متری یک ناو هواپیمابر امریکایی در خلیج فارس رسانده است.

سروان مک کانگی، سخنگوی ناو هواپیمابر یواس‌اس نیمیتز مدعی شد اواخر یک‌شنبه یک پهپاد ایرانی به شکلی «غیرایمن و غیرحرفه‌ای» به این ناو نزدیک شده بود، بدون اینکه چراغ‌های رهیابی خود را روشن کرده باشد، کنترل‌کنندگان آن نیز به تقاضای تماس رادیویی جواب نداده‌اند. مک کانگی گفت که نبود چراغ‌های رهیابی می‌توانست به یک تصادف و نقض عرف و قوانین بین‌الملل دریایی منتهی شود. مقامات امریکایی در سال گذشته بارها شاهد چنین برخوردهای به اصطلاح خودشان «غیرحرفه‌ای» میان نیروهای ایرانی و امریکایی بوده‌اند، نمونه اخیر چنین ادعاهایی نزدیک شدن یک پهپاد ایرانی به یک جنگنده اف-۱۸-ای نیروی دریایی امریکا در خلیج فارس در تاریخ ۱۷ مرداد است که این جنگنده را مجبور به مانور اضطراری برای فرود بر ناو هواپیمابر نیمیتز کرده است. اگر ادعای امریکایی‌ها درست باشد، این پانزدهمین برخورد نیروی دریایی ایران و امریکاست. لحن بیانیه‌های امریکا به شکلی است که گویی ایران در آب‌های سرزمینی امریکا در خلیج مکزیک گشت‌زنی می‌کند و در این بیانیه‌ها هیچ اشاره‌ای به اینکه گشت‌زنی نیروهای ایرانی در چنین مناطقی معمول و چنین نزدیک‌شدن‌هایی امری طبیعی است، صورت نمی‌گیرد. به نظر می‌رسد بعد از روی کار آمدن دولت ترامپ در امریکا، نیروی دریایی برای استیصال خود در برابر نظارت و رصد مستمر نیروهای ایرانی در خلیج فارس به تبلیغات ضدایرانی خود شدت بخشد و بخشی از این عملیات نظارت معمول ایران را زیر سؤال برده و در سطح جهانی از آن مشروعیت‌زدایی می‌کند.

رهبر کره شمالی گزارش کامل ارتش درباره طرح حمله موشکی را دریافت کرد

انگشت «کیم» روی ماشه شلیک به «گوام»

گزارش یک

پس از هشدارهای پیونگ‌یانگ برای حمله اتمی به جزیره امریکایی گوام، کیم جونگ اون، رهبر کره شمالی گزارش کامل ارتش درباره طرح پرتاب موشک‌هایی به نزدیک گوام در اقیانوس آرام را دریافت کرد و به ارتش دستور داد برای هرگونه حمله موشکی احتمالی آماده باشد. همزمان ماهواره‌های امریکایی تحرکات جدید موشکی از سوی کره شمالی را ثبت کردند.

شاخ و شانه کشیدن‌های رهبر کره شمالی برای حمله اتمی به جزیره گوام بیشتر شده و حالا او از آماده‌باش ارتش برای این کار خبر می‌دهد. هرچند مقامات امریکایی و شخص دونالد ترامپ، رئیس جمهور این کشور نسبت به هر گونه ماجراجویی کره شمالی در گوام هشدار داده‌اند، اما گزارش‌ها حاکی از این است که پیونگ‌یانگ در حال بررسی حمله احتمالی به گوام است. خبرگزاری رسمی کره شمالی سه‌شنبه اعلام کرد، ارتش این کشور طرح شلیک موشک به سمت گوام را با کیم جونگ اون در میان گذاشته است. بر اساس این گزارش، کیم جونگ اون پس از آن برای مدتی طولانی آن را بررسی و درباره این طرح با فرماندهان نظامی گفت‌وگو کرده است. این طرح در جریان دیدار رهبر کره شمالی با فرماندهان نیروهای راهبردی این کشور که مسئولیت واحدهای موشکی پیونگ‌یانگ را بر عهده دارند، ارائه شده است. خبرگزاری رسمی کره شمالی اعلام کرده است رهبر این کشور پیش از تصمیم‌گیری درباره پرتاب موشک به سوی گوام، برای مدتی اقدامات امریکا را زیر نظر خواهد گرفت. بر اساس این گزارش، این طرح‌ها از سوی رهبر کره شمالی بررسی شده، اما فعلاً اقدامی در قبال آن انجام نمی‌شود. کیم جونگ اون گفته است، امریکا برای جلوگیری از درگیری با کره شمالی باید گزینه درست را انتخاب کند. رهبر کره شمالی پس از تحویل طرح حمله موشکی به منطقه‌ای در نزدیکی گوام به ژنرال‌های ارتش دستور داد که برای جنگ در هر زمان که تصمیم آن اتخاذ شود، همیشه آماده باشند. هفته گذشته کره شمالی اعلام کرد تا اواسط ماه میلادی جاری طرح شلیک چهار موشک میانبرد به سمت قلمرو امریکا در گوام را تکمیل و برای تصمیم‌گیری در خصوص اجرای این طرح به کیم جونگ اون ارائه خواهد کرد. در هفته‌های اخیر جنگ لفظی بین پیونگ‌یانگ و واشنگتن تشدید شده است و هر دو طرف یکدیگر را به حمله اتمی تهدید کرده‌اند. هفته گذشته و زمانی که دو بمب‌افکن امریکایی بر فراز مرزهای کره شمالی پرواز کردند، تنش‌ها به شدت افزایش یافت و با ادعای نصب کلاهک هسته‌ای روی موشک‌های کره شمالی، دونالد ترامپ تهدید کرد خشم و آتش را به این کشور می‌کشاند. پیونگ‌یانگ می‌گوید برای جلوگیری از تغییر رژیم این کشور توسط امریکا، نیازمند بمب هسته‌ای است. این در حالی است که این اقدام کره شمالی از سوی امریکا به منظر یک تهدید امنیتی در سطح جهان محسوب می‌شود. همزمان با آمادگی ارتش کره شمالی، امریکایی‌ها اعلام کردند پیونگ‌یانگ موشک‌های جدیدی را به سمت مراکز نظامی جنگی به حرکت درآورده است. پایگاه اینترنتی «نیوز. کام.ای یو» روز سه‌شنبه اعلام کرد گمان می‌رود پیونگ‌یانگ یک موشک میانبرد بالستیک از نوع «هواسونگ-۱۲» را شلیک کند. این پایگاه اینترنتی تأکید کرد این موشک نمی‌تواند به اراضی امریکا برسد اما می‌تواند به پایگاه نظامی امریکا در گوام و نیز به ژاپن برسد.

■ ترس و وحشت در گوام

ساکنان جزیره گوام که این روزها در ترس و وحشت حمله اتمی از سوی کره شمالی به سر می‌برند، روز سه‌شنبه به دلیل اعلام اشتباهی هشدار وضعیت اضطراری از جانب دو ایستگاه رادیویی درباره تهدید حمله قریب‌الوقوع علیه این جزیره غافلگیر شدند. به گزارش خبرگزاری فرانسه، تعدادی از ساکنان نگران جزیره گوام که این هشدار را شنیده‌اند با پلیس تماس گرفتند. دو ایستگاه رادیویی در این جزیره سیستم پخش هشدار وضعیت اضطراری را به صدا درآورده و اعلام خطر کردند اما بعداً اشتباهی بودن آن تأیید شد.

■ هشدار مقامات واشنگتن

همزمان با تحرکات کره شمالی، مقامات واشنگتن نسبت به هر گونه تهدید موشکی از سوی پیونگ‌یانگ هشدار دادند. به گزارش شبکه ای‌بی‌سی نیوز، جیمز ماتیس، وزیر دفاع امریکا سه‌شنبه در واکنش به حمله احتمالی کره شمالی به جزیره گوام گفت: «اگر موشک کره شمالی گوام را هدف گرفته باشد ظرف چند دقیقه کوتاه متوجه خواهیم شد که قرار است در کجا فرود آید. اگر موشک کره شمالی قلمرو امریکا در سواحل فیلیپین را هدف گرفته باشد ما به طور دقیق آن را نابود می‌کنیم.» ماتیس در ادامه به آمادگی پنتاگون برای مقابله با کره شمالی هم اشاره کرد و گفت: «اگر متوجه شویم این موشک به آب‌های اطراف گوام برخورد کرده دونالد ترامپ فردی خواهد بود که درباره واکنش امریکا نسبت به این قضیه تصمیم‌گیری خواهد کرد. پس از آن ما هرگونه که رئیس جمهور دستور دهد عمل خواهیم کرد.» همچنین جوزف دانفورد، رئیس ستاد مشترک ارتش امریکا که به سئول سفر کرده است، روز سه‌شنبه در دیدار با رئیس جمهور کره جنوبی گفت که تهدیدهای اتمی و موشکی کره شمالی علیه همه جهان است و فقط به منطقه محدود نمی‌شود. به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، دانفورد گفت: اگر تحریم‌های اقتصادی و تلاش‌های دیپلماتیک شکست بخورد، گزینه نظامی علیه کره شمالی آماده اجراست. تهدیدات امریکا برای مقابله با کره شمالی در حالی است که مقامات کره جنوبی نسبت به این اقدامات نگران هستند. مون جائه این، رئیس جمهور کره جنوبی خواستار هماهنگی همپیمانان با این کشور، پیش از هرگونه اقدام علیه پیونگ‌یانگ شده است. وی گفته هیچ اقدامی بدون رضایت این کشور نباید انجام شود و دولت این کشور نمی‌خواهد در فضای جنگی قرار بگیرد.

سفر هیئت نظامی رژیم صهیونیستی به واشنگتن برای گفت‌وگو درباره ایران و سوریه

خبر

یک هیئت نظامی از تل‌آویو به ریاست یوسی کوهن، رئیس موساد به منظور گفت‌وگو با مقامات ارشد کاخ سفید درباره ایران و سوریه قرار است به زودی به واشنگتن سفر کند.

بنا بر گزارش روزنامه صهیونیستی «هاآرتص»، هیئت نظامی اسرائیل به ریاست یوسی کوهن و همراهی هرزل هالوی، رئیس اطلاعات نظامی نیروهای نظامی اسرائیل و همچنین زوهر پالتی، رئیس اداره امنیتی سیاسی وزارت جنگ رژیم صهیونیستی اواخر این هفته به واشنگتن اعزام خواهد شد. یک مقام ارشد کاخ سفید گفته که این هیئت اسرائیلی قرار است با هربرت مک‌مستر مشاور امنیت ملی دونالد ترامپ رئیس جمهوری امریکا، دینا پاور معاون مشاور امنیت ملی کاخ سفید، جیسون گرینبلات نماینده ویژه ترامپ در امور خاورمیانه و دیگر مقامات امریکایی دیدار و گفت‌وگو داشته باشد. وی افزود: این دیدار توسط گرینبلات و جرد کوشنر مشاور ارشد ترامپ برنامه‌ریزی شده است. این مقام کاخ سفید در ادامه گفت: این گفت‌وگوها بر ملزومات امنیتی اسرائیل در ارتباط با سوریه و لبنان متمرکز خواهد شد و به موضوع روند صلح خاورمیانه نخواهد پرداخت. وی ادامه داد: ورود این هیئت نظامی به واشنگتن نشانه‌ای قدرتمند برای اثبات اعتماد میان اسرائیل و مک‌مستر است. بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی در این ارتباط گفته است، این سفر به عنوان بخشی از گفت‌وگوهای امنیتی متداول میان اسرائیل و امریکا انجام می‌گیرد. نتانیاهو روز دوشنبه گفت که از نفوذ ایران در سوریه نگران است و مدعی شد این رژیم اجازه نمی‌دهد ایران و متحدانش بر مناطق خارج شده از کنترل داعش مسلط شوند. از سوی دیگر، یک منبع دیپلمات عربی در ژنو از تمایل برخی سران معارض سوریه برای بازگشت به کشورشان خبر دادند. بنا بر گزارش روزنامه الوطن سوریه، این منبع که نامش فاش نشد، توضیح داد که اکنون قاهره با کمک روسیه در حال تلاش برای بازگرداندن معارضان است، هرچند این افراد از اعضای رده نخست معارضه خارج‌نشین نیستند. اخیراً بسام الملک از معارضان خارج‌نشین سوریه اعلام کرد که به «آغوش وطن» باز می‌گردد.

وزارت دفاع عراق: عملیات آزادسازی «تلعفر» آغاز شد

خبر

وزارت دفاع عراق، از آغاز عملیات آزادسازی «تلعفر» خبر داد و اعلام کرد که عملیات زمینی پس از تکمیل حملات هوایی ارتش علیه مواضع داعش کلید می‌خورد.

محمد الخضری، سخنگوی وزارت دفاع عراق روز سه‌شنبه در گفت‌وگو با راشاتودی گفت: نیروی هوایی عراق نبرد آزادسازی شهر تلعفر را با هدف‌گیری مواضع داعش در این شهر آغاز کرد و نیروهای مشترک عراقی منتظرند با تکمیل حملات هوایی، حمله زمینی به مواضع تکفیری‌ها را آغاز کنند. وی افزود: نیروی نظامی عراق آماده آزادسازی «الحویجه» است و نیروهای عراقی در مناطق مختلف مستقر شده‌اند و برای آزادسازی مناطق باقی‌مانده در اشغال داعش آماده‌اند. از سوی دیگر، سرلشکر ستاد رائد شاکر جودت، فرمانده پلیس فدرال عراق نیز در بیانیه‌ای اعلام کرد یگان‌های لشکر زرهی و نیروهای منتخب عراقی آماده حرکت به سوی تلعفر هستند و در مکان‌های لازم مستقر شده‌اند. نیروهای حشدالشعبی، دوشنبه از نزدیک شدن به زمان آغاز عملیات تلعفر خبر داده بودند. یک منبع آگاه محلی در استان «نینوی» نیز از وقوع شش انفجار مهیب، در مناطق مختلف تلعفر واقع در غرب موصل خبر داد و به پایگاه خبری «السومریه نیوز» گفت: این انفجار در حالی صورت گرفت که آسمان تلعفر نیز شاهد پرواز جنگنده‌های عراقی بود. وی که خواست نامش فاش نشود، گفت: احتمالاً یکی از کارگاه‌های ساخت مواد منفجره داعش در غرب تلعفر در این حملات هوایی هدف قرار گرفته است، اما هنوز میزان خسارات جانی و مالی وارد به داعش مشخص نیست.

گزارش ۲

یورش دیپلماتیک عربستان به سمت تنش‌زدایی با عراق

بعد از قریب به ۱۵ سال، دولت عربستان به شکل بی‌سابقه‌ای به سمت تجدید روابط با عراق در حال حرکت است. یک هفته بعد از سفر رهبر جماعت صدر به ریاض و متعاقب آن سفر وزیر نفت عراق به عربستان، گذرگاه مرزی عرعر بین عراق و عربستان که ۲۷ سال پیش بسته شده بود، بازگشایی شد و سعودی‌ها اشتهای غیرقابل وصفی برای گسترش مبادلات تجاری از خود نشان می‌دهند.

تلاش عربستان برای احیای روابط با عراق طی یکی دو هفته اخیر، بیشتر به یورشی دیپلماتیک شبیه شده است. رابطه بغداد و ریاض دو کشور مهم عضو اوپک، پس از سقوط صدام حسین در سال ۲۰۰۳ و نزدیک شدن بغداد به تهران، به سمت سرد شدن پیش رفت ولی حالا محمد بن سلمان در ملاقات با مقتدی صدر در ریاض به او گفته که در کشورش «رویکردهای جدیدی وجود دارد» و در پی آن است اگر از عهده‌اش برآید دست به کاری بزند که یمن، بحرین و عراق را صلح فرابگیرد. بن سلمان همچنین به صدر وعده داده جنگ در یمن، سوریه و تمامی منطقه خاتمه خواهد یافت. رهبر جماعت صدر ثانی به روزنامه الشرق الاوسط گفته که هنگام ملاقات با محمد بن سلمان، ولیعهد عربستان امیدهای فراوانی یافته و بسیار خوش‌بین است. ولیعهد عربستان که حالا در غیاب پادشاه زمام همه امور را در دست گرفته، چند روز بعد از ملاقات با وزیر نفت عراق نیز گفت می‌خواهد روابط دو کشور را در همه زمینه‌ها گسترش دهد. تحولات بعدی نشان داد او در عمل نیز چنین قصدی دارد. سعودی‌ها طی سال ۲۰۱۴ با کاهش تولید نفت در اوپک به طور جدی مخالفت کردند؛ تصمیمی که باعث کاهش قیمت نفت و مشکلات اقتصادی برای عراق شد ولی در سفر وزیر نفت عراق به ریاض، دو طرف توافق کردند برای جلوگیری از سقوط قیمت نفت، سقف تولیدشان را پایین بیاورند. روز گذشته نیز محمد یاسین، عضو شورای استان الانبار در گفت‌وگو با شبکه تلویزیونی سومریه نیوز اعلام کرد گذرگاه مرزی معروف به گذرگاه عرعر بین عراق و عربستان با هدف تقویت مبادلات تجاری بین دو کشور بازگشایی شده؛ گذرگاهی که در استان سنی‌نشین الانبار قرار دارد و از ۲۷ سال پیش بسته است.

محمد یاسین گفته که بازگشایی این گذرگاه فرصت‌های شغلی ایجاد کرده و اقتصاد الانبار را به ویژه با عبور کامیون‌های کالا و اجناس مختلف رونق خواهد داد. مرز نیز بین دو کشور بازگشایی شده است. سعودی‌ها هم گفته‌اند قصد دارند کمیسیون مشترکی برای هماهنگی در امور تجاری بین دو کشور ایجاد کنند. ماجد القصبی، وزیر تجارت عربستان که ریاست این کمیسیون را بر عهده دارد، گفته ملت عراق و عربستان در فرهنگ و بافت اجتماعی نقاط مشترک بسیاری دارند و اظهار امیدواری کرده با تأسیس این مجلس، روابط تجاری دو کشور شاهد گسترش قابل توجهی باشد و فرصت‌های سرمایه‌گذاری مختلفی برای طرفین ایجاد شود.

■ کنسولگری نجف

رشدی رشید العانی، سفیر عراق در ریاض دیروز در گفت‌وگو با روزنامه سعودی «الحیات» اعلام کرد دولت عراق موافقت کرد کنسولگری عربستان در نجف اشرف به زودی افتتاح شود. پیش از این منابع آگاه از درخواست رسمی دولت عربستان از بغداد برای افتتاح کنسولگری در نجف اشرف خبر داده بودند. رشید العانی گفته روابط بین عربستان و عراق به سرعت در حال گسترش است و همگان بابت این اتفاق خرسند هستند. تصمیم ریاض برای تقویت روابط خود با عراق با آغاز شکست‌های داعش در عراق همزمان شده؛ تحولی که در سایه نیروهای معروف به حشدالشعبی اتفاق افتاد. برخی ناظران تغییر رویکرد سیاست خارجی سعودی‌ها در عراق را در چارچوب تغییر رویکرد منطقه‌ای عربستان از جمله تلاش برای کاهش تنش‌های چند سال اخیر با ایران ارزیابی می‌کنند. با این حال این گمان وجود دارد که محمد بن سلمان تلاش دارد از طریق مشوق‌های اقتصادی به بغداد، نفوذ ایران در شرایط بعد از سقوط داعش را مهار کند.

نگاه

هادی محمدی

پروژه سعودی ایرانی-عراقی‌سازی شیعه

در حالی که دستگاه رسمی دیپلماسی و مقامات دولتی مشغول «سهم‌خواهی دموکراتیک» از کابینه دولت دوازدهم هستند، اقدامات هدفمند از سوی کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس و منظومه‌های عربی مرتبط با عربستان در عراق با سرعت در حال اجراست.

مادر اصلی تروریسم تکفیری-وهابی که جنگ، ویرانی و کشتار هزاران بی‌گناه عراقی، سوری، یمنی و بحرینی را در هفت سال گذشته در کارنامه دارد، با تهی شدن ظرفیت و کارکردهای گروه‌های تروریستی در عراق و سوریه با نقاب جدیدی تحت عنوان «همکاری‌های غیرطایفه‌ای» وارد عراق شده و از درون بیت شیعی و رهبران مذهبی در حال یارگیری است. برنامه محمد بن سلمان فراتر از مناسبات عادی دو کشور عربی است و با ابزارهای دیپلماسی رسمی، سرمایه‌گذاری اقتصادی در استان‌های هم‌مرز با عربستان یا مشارکت در بازسازی این کشور، دو هدف اصلی را ثبت می‌کند. ابتدا اینکه از جایگاه مجرم و حامی تروریسم وهابی- تکفیری داعش، به جایگاه دوست منتقل می‌شود و ثانیاً اینکه هدف اولیه و ثابت عداوت با جمهوری اسلامی را با عنوان جدید «شیعه ایرانی» و ضرورت جداسازی شیعه عراقی در یک راهبرد ناسیونالیستی دنبال می‌کند.

نکته مهم این است که مجموعه‌های همکار و اقماری آل‌سعود در بحرین و امارات هم فعال شده و ارتباط با دولت عراق و رهبران شیعی را آغاز کرده‌اند و رئیس پارلمان‌های عربی هم به بغداد سفر کرده که همگی یک راهبرد ناسیونالیستی و ضدایرانی را به اجرا می‌گذارند. در حالی که نجات عراق از تهدید تروریسم تکفیری به اعتراف دوست و دشمن، با حضور فعال ایران به سرانجام رسیده و بیش از هر کس، اهل سنت و رهبران مذهبی سنی عراق آن را با پوست و گوشت خود احساس می‌کنند، دیپلماسی رسمی ایران در بخش‌های گوناگون از رخوت انتخاباتی خارج نشده و میدان سیاسی و مناسبات اقتصادی را به کشورهای رقیب یا دشمن سپرده است.

اگرچه در میدان سیاست، رقابت امری طبیعی است اما ماهیت تحرکات دیپلماتیک عربی در مواضع رئیس سازمان موساد اسرائیل بیان شده است. کوهن، رئیس موساد اعلام کرده با تثبیت نفوذ ایران در مناطق آزاد شده از اشغال داعش مقابله خواهد کرد و این امر توسط مقامات سعودی آشکارا تأکید شده تا واگرایی جامعه عراقی، اهل سنت یا شیعه از ایران را با ابزار اقتصادی و سازندگی و شعارهای ناسیونالیستی به نتیجه برساند. بدیهی است ساختارهای سیاسی و دیپلماتیک ایران از یک بازیگر نظاره‌گر و منفعل باید به بازیگر فعال و اثرگذار منتقل شود و نقش تاریخی خود را در تکمیل دیپلماسی امنیتی و نظامی در عراق به اجرا بگذارد، خصوصاً اینکه عراق جدید و پساداعش از هم‌اکنون آغاز شده و با انتخابات پارلمانی آینده، نهادینه خواهد شد. هرگونه سستی در نقطه عطف منطقه‌ای در عراق پیامدهای غیرقابل جبرانی در بر خواهد داشت و نیاز به پاسخگویی دارد.

اخبار کوتاه

■ سیدعمار الحکیم شهادت «محسن حججی» را تسلیت گفت

رئیس سابق مجلس اعلی اسلامی عراق در پیامی ضمن ابراز انزجار از اقدامات گروه تروریستی داعش، شهادت محسن حججی از مستشاران ایرانی به‌دست این گروه تکفیری را تسلیت گفت. به گزارش فارس، سیدعمار الحکیم، رئیس حزب تازه‌تأسیس «جریان ملی حکمت» در پیام تسلیت خود ضمن ابراز انزجار از وحشیگری گروه تروریستی-تکفیری داعش که به گفته وی همه جهان آن را دیده و شناخته‌اند، جدا کردن سر اسیر ایرانی شهید «محسن حججی» را به شدت محکوم کرد. رئیس پیشین مجلس اعلای اسلامی عراق گفت: «این اقدام بزدلانه را محکوم می‌کنیم، از این اقدامات جنایتکارانه که عرق شرم بر پیشانی بشریت می‌نشاند نیز ابراز انزجار می‌کنیم.»

■ سازمان ملل حملات تروریستی در مالی را محکوم کرد

شورای امنیت و دبیرکل سازمان ملل حملات تروریستی به اردوگاه‌های هیئت‌های این سازمان در مالی که به کشته شدن دست‌کم ۹ نفر منجر شد، محکوم کردند. فرحان حق، معاون سخنگوی رسمی آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل در بیانیه‌ای ضمن محکوم کردن حمله تروریستی به اردوگاه‌های هیئت‌های سازمان ملل در مالی تأکید کرد، هدف قرار دادن نیروهای صلح‌بان وابسته به سازمان ملل، به موجب قانون بین‌المللی یک جنایت جنگی است. وی افزود، این حملات باعث کشته شدن یکی از نیروهای صلح‌بان، یک سرباز مالی، یک عضو نیروهای ژندارمری مالی و شش نفر از نظامیان بازنشستگان این کشور و همچنین زخمی شدن تعدادی دیگر شد. در بیانیه صادره از سوی دفتر سازمان ملل در مالی آمده است: در جریان حمله شش فرد مهاجم به اردوگاه‌های نیروهای صلح‌بان سازمان ملل و تبادل آتش در تمبکتو، ۱۵ نفر کشته شدند که ۹ نفر از آنها از نظامیان مالی و نیروهای صلح‌بان سازمان ملل و شش نفر دیگر افراد مهاجم هستند.

■ مقتدی صدر پس از امارات به مصر می‌رود

یک منبع آگاه در دفتر اطلاع‌رسانی مقتدی صدر، رهبر جریان صدر اعلام کرد وی قرار است در سفری رسمی به مصر برود. پایگاه خبری شبکه «الجزیره»، به نقل از این منبع آگاه نوشت: مقتدی صدر پس از پایان سفرش به امارات عازم مصر خواهد شد. وی که خواست نامش فاش نشود، بدون اشاره به زمان دقیق این سفر گفت: صدر از سوی قاهره یک دعوت رسمی دریافت کرده و قصد دارد به این دعوت پاسخ مثبت دهد. رهبر جریان صدر اخیراً به عربستان و سپس امارات سفر کرده است و با وجود انتقادهای داخلی متعدد تأکید دارد این سفرها به نفع عراق تمام خواهد شد و آن را اقدامی برای بیرون آوردن عراق از «انزوای منطقه‌ای» می‌خواند.

■ احتمال بازگشت سفیر رژیم صهیونیستی به قاهره

در پی سفر و مذاکرات یک هیئت اسرائیلی در مصر، احتمال می‌رود سفیر تل‌آویو به زودی به قاهره بازگردد. یک هیئت از رژیم صهیونیستی برای گفت‌وگو با مقامات مصری برای هماهنگی اقدامات امنیتی جهت استقرار مجدد سفیر در قاهره وارد این کشور شدند. به نوشته وبگاه روزنامه «هاآرتص»، مقامات اسرائیلی می‌گویند گفت‌وگوها به خوبی پیش رفته و انتظار دارند دیوید گاورین، سفیر تل‌آویو به زودی به قاهره بازگردد. این هیئت متشکل از نمایندگان دستگاه امنیتی رژیم صهیونیستی «شاباک» است که با مقامات وزارت خارجه، سازمان اطلاعات و همتایان امنیتی مصر دیدار کردند. سفارتخانه رژیم صهیونیستی در قاهره از دسامبر سال ۲۰۱۶ و در پی انتشار پیام تهدیدآمیز درباره حمله به کارکنان آن، به مدت هشت ماه است تخلیه شده و به حالت نیمه‌تعطیل درآمده است.

■ پنتاگون ارائه گزینه‌های نظامی درباره ونزوئلا را ممکن دانست

وزارت دفاع امریکا گفته است، رئیس جمهوری از ما درباره برنامه‌های جدید برای ونزوئلا درخواستی نکرده است، ما از گزینه‌های نظامی وی درباره این کشور حمایت می‌کنیم. به گزارش ایسنا، یک روز پس از آنکه دونالد ترامپ، رئیس جمهوری امریکا اعلام کرد عملیات نظامی گزینه‌ای برای ونزوئلا محسوب می‌شود، وزارت دفاع امریکا اعلام کرد، پنتاگون فعلاً برنامه‌ای برای اقدام نظامی علیه ونزوئلا ندارد. راب منینگ، سخنگوی پنتاگون گفت: ترامپ و وزارت دفاعش در ارتباط نزدیک هستند. وظیفه پنتاگون ارائه گزینه‌های نظامی به رئیس جمهور است. در حال حاضر مسئله گزینه نظامی علیه ونزوئلا مطرح نشده است. کاخ سفید با وجود اینکه ترامپ اخیراً تهدیدی با مضمون مداخله نظامی علیه کاراکاس مطرح کرد، اما درخواستی برای بررسی گزینه‌های مداخله نظامی نکرده است. وی افزود: اگر درخواستی از ما شود، می‌توانیم راهکارهای نظامی تحت نظارت رئیس جمهوری ارائه دهیم، اما پیش‌بینی‌های زیادی نمی‌توانم داشته باشم.